

Turystyka piesza

Szlaki turystyczne

Do dyspozycji odwiedzających TPN jest 275 km znakowanych szlaków turystycznych o różnych stopniach trudności: od bardzo łatwych po bardzo trudne i wyposażone w urządzenia asekuracyjne jak łańcuchy, klamry i drabinki. Szlakami można wędrować indywidualnie bądź z przewodnikiem, przy czym grupy zorganizowane i wycieczki, w których uczestniczy młodzież szkolna muszą być prowadzone przez uprawnionych przewodników tatrzańskich.

Większość szlaków turystycznych jest dwukierunkowa. Jednokierunkowe są tylko niektóre fragmenty, gdzie wprowadzono takie zasady poruszania, aby poprawić komfort przemieszczania oraz zwiększyć bezpieczeństwo. Są to:

- szlak przez Jaskinię Smoczą Jamę na odcinku od drabinki w Wąwozie Kraków do Polany Pisanej. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku od drabinki do Polany Pisanej
- szlak przez Jaskinię Mylną na odcinku od wejścia do jaskini do zejścia do Doliny Kościeliskiej. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku od wejścia do Jaskini Mylnej do zejścia Doliny Kościeliskiej
- szlak przez Jaskinię Mroźną na odcinku od wejścia do jaskini do zejścia do Doliny Kościeliskiej. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku od wejścia do Jaskini Mroźnej do zejścia do Doliny Kościeliskiej. Jaskinia jest otwarta codziennie od 09.00 do 17.00.
- szlak przez kopułę szczytową Giewontu. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku przeciwnym do ruchu wskazówek zegara
- szlak turystyczny Orla Perc na odcinku od przełęczy Zawrat do Koziego Wierchu. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku wschodnim, tj. od przełęczy Zawrat w stronę Koziego Wierchu
- szlak turystyczny na odcinku Zawrat - Świnica (od 1 czerwca 2021 r.) jest jednokierunkowy. Ruch na tym odcinku odbywa się w kierunku zachodnim, tj. od przełęczy Zawrat na Świnicę.
Wyjaśnienie decyzji o wprowadzeniu ograniczenia na tym odcinku szlaku znajduje się na stronie: <https://tpn.pl/nawosci/otwarcie-szlaku-turystycznego-zawrat-swinica-bedzie-jeden-kierunek>

Jak oznakowane są szlaki?

Szlaki turystyczne są oznakowane. Do tego celu używa się pięciu kolorów: czarnego, czerwonego, zielonego, niebieskiego, żółtego. Kolory nie wskazują trudności szlaku, a jedynie służą identyfikacji danego szlaku w terenie.

Często warunki terenowe uniemożliwiają umieszczenie znaku na jakimś odcinku szlaku, jednak zwykle bardzo krótkim. Przed każdą wycieczką warto jednak zapoznać się z przebiegiem szlaków, którymi zamierzamy wędrować, z mapy czy przewodnika, a także zabrać te wydawnictwa ze sobą. Szeroki wybór publikacji dotyczących Tatrzańskiego Parku Narodowego oferują punkty Informacji Turystycznej TPN.

Szlaki oznakowane są również za pomocą kierunkowskazów, znajdujących się zwykle na początku, na końcu, a także na skrzyżowaniach szlaków. Na kierunkowskazach widnieje nazwa punktu docelowego oraz czas potrzebny na dotarcie na miejsce. Należy pamiętać, że czas podany na kierunkowskazie może się wydłużyć w przypadku długich odpoczynków na trasie, a także pogorszenia warunków pogodowych.

Schemat szlaków TPN ([awers](#), [rewers](#)).

Szlaki zimą

Na szlakach turystycznych, na których zimą uprawiana jest turystyka, obowiązują znaki letnie. Jednak w okresie zalegania pokrywy śnieżnej znaki mogą być niewidoczne, a większość szlaków nie jest dodatkowo oznakowana. Szczególnie dotyczy to szlaków położonych powyżej górnej granicy lasu. Korzystanie z nich wymaga dobrej znajomości ich przebiegu w terenie. Na szlakach położonych powyżej górnej granicy lasu turystyka zimowa może odbywać się z ewentualnym odstępstwem od ich przebiegu w najbliższej odległości zapewniającej bezpieczeństwo poruszania się. W zależności od warunków dodatkowemu oznakowaniu w okresie zimowym mogą podlegać następujące odcinki szlaków:

- zimowy wariant dojścia do schroniska PTTK w Dolinie Pięciu Stawów Polskich z Doliny Roztoki (szlak czarny)
- szlak turystyczny przez Królową Rówień (szlak niebieski)

Przypominamy, że szlaki nie są zamykane ze względu na zagrożenie lawinowe. Każdy turysta sam podejmuje decyzję o wyjściu w góry.

Więcej informacji na temat zasad zachowania się podczas zimowych wycieczek można znaleźć w tekście [Zima w Tatrach, mój pierwszy raz](#).

Za co trzeba zapłacić?

Za wstęp na teren TPN pobierane są opłaty, które są przeznaczane na tworzenie i utrzymanie infrastruktury turystycznej (wynajem przenośnych toalet, sprzętanie i remonty szlaków, wymianę oznakowań itp.) i edukacyjnej parku narodowego oraz na ochronę przyrody. 15 proc. wpływów z tych opłat przeznacza się na dofinansowanie działalności ratowniczej Tatrańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Aktualnie obowiązujące stawki opłat można znaleźć [tutaj](#).

Czy są jakieś szczególne ograniczenia?

W okresie od 1 grudnia do 15 maja zamykane się dla ruchu turystycznego następujące odcinki szlaków turystycznych:

- Przełęcz w Grzybowcu - Wyżnia Kondracka Przełęcz
- Dolina Tomanowa - Chuda Przełęczka
- Dolina Pięciu Stawów Polskich - Świstówka Roztocka - Morskie Oko

W okresie od 1 marca do 15 maja od zmierzchu do godziny 08.00 rano zamknięte są dla ruchu turystycznego następujące odcinki szlaków:

- Polana Chochołowska - Bobrowiecki Żleb - Grześ (znaki żółte)
- Bobrowiecka Przełęcz - Bobrowiecki Żleb (połączenie ze szlakiem żółtym) - Grześ (znaki niebieskie)
- Grześ - Długi Upłaz - Rakoń (znaki niebieskie)

Szlaki te zamykane są ze względu na ochronę przyrody.

W okresie od 1 marca do 30 listopada wszystkie szlaki turystyczne podlegają zamknięciu od zmierzchu do świtu.

Na szlakach turystycznych obowiązuje ruch prawostronny. Dotyczy to szczególnie szlaków prowadzących dolinami, gdzie występuje bardzo duży ruch turystyczny.

Aktualnie Jaskinia Mroźna jest zamknięta do odwołania.

Przewodnik tatrzański. Kiedy, po co i gdzie szukać

Grupy dzieci i młodzieży szkolnej mogą przebywać w Tatrach tylko pod opieką wykwalifikowanych przewodników tatrzańskich. Obowiązek taki wynika z [Zarządzenia o obowiązku przewodnickim nr 36/2019 z dnia 20 grudnia 2019 r.](#) Jak wynika z zarządzenia przewodnik ma prowadzić wszystkie zorganizowane wycieczki piesze młodzieży uczącej się w szkołach podstawowych oraz ponadpodstawowych (licea, technika, szkoły branżowe). Jako podstawę dla zarządzenia przyjęto art. 8 e, ust. 1 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Przewodnik dotrzymuje grupie towarzystwa, ale przede wszystkim przekazuje wiedzę o odwiedzanym terenie i zasadach zachowania się w górach, potrafi zareagować w razie niebezpieczeństwa. Może również doradzić w wyborze trasy, uwzględniając możliwości podopiecznych i warunki panujące w górach, a także pomóc zaplanować dłuższy pobyt pod Tatrami.

Tatrański Park Narodowy nie oferuje bezpłatnych usług przewodnickich. Przewodnika należy szukać indywidualnie lub poprzez koła przewodnickie i biura turystyczne. Wszystkie koła przewodników tatrzańskich skupione są w [Centrum Przewodnictwa Tatrzańskiego](#).

Jesteś w parku narodowym!

- **Wędruj tylko po szlakach turystycznych.** Ich gęsta sieć pozwala zobaczyć niemal każdy zakątek Parku.
- W Tatrach znajdują się schroniska turystyczne, w których możesz odpocząć i spędzić noc. **Nie biwakuj - to zabronione.**
- **Nie niszczy wyposażenia szlaków.** Każdy zniszczony element infrastruktury turystycznej może doprowadzić do zagrożenia zdrowia bądź życia innego turysty.
- Kwiaty, owoce, fragmenty skał itp. są w Parku pod ochroną. **Nie zbieraj ich.**
- **Nie pal ognisk ani tytoniu, nie używaj otwartego ognia** z wyjątkiem wyznaczonych i oznakowanych miejsc.
- **Nie hałasuj.** W sąsiedztwie szlaków mieszkają zwierzęta - nie powinno się ich niepokoić.
- Spotkanie dzikiego zwierzęcia w Parku nie należy do rzadkości. Jeśli tak się zdarzy, w miarę możliwości spokojnie się oddal. **Nigdy nie podchodź do zwierzęcia**, np. aby zrobić mu zdjęcie. Pamiętaj, że dzikie zwierzęta bywają niebezpieczne dla człowieka.
- **Dokarmianie zwierząt nie poprawi ich losu.** Dzikie zwierzęta szybko przyzwyczajają się do łatwego zdobywania pokarmu, tracą naturalny lęk przed ludźmi i samowystarczalność. Mogą

stać się agresywne i domagać się pożywienia z rąk człowieka.

- W Parku nie znajdziesz koszy na śmieci. **Wszelkie odpadki zabierz ze sobą** i wyrzuć w domu, hotelu czy pensjonacie. Pozostawione śmieci stanowią zagrożenie dla zwierząt, które – skuszone zapachem – czasami je zjadają. Może to doprowadzić do choroby, a nawet śmierci dzikiego zwierzęcia.
- **Nie zabieraj psa na szlak.** Dzikie zwierzęta doskonale go wyczuwają. Jest to szczególnie niebezpieczne w okresie ich narodzin i prowadzenia młodych przez matki. Turysta zabierający psa naraża na niebezpieczeństwo siebie i swojego pupila. Na czas wycieczki w góry lepiej go zostawić pod fachową opieką w hotelu dla psów. Z psem można wędrować jedynie Drogą pod Regłami i szlakiem biegnącym dnem Doliny Chochołowskiej (z Siwej Polany do schroniska na Polanie Chochołowskiej). Pies musi być prowadzony na smyczy.
- **W zbiornikach wodnych i górskich rzekach nie można pływać, myć się ani płukać brudnych naczyń.** To źródło wody pitnej dla schronisk i miejsce życia rzadkich gatunków zwierząt.
- Wszystkie zorganizowane wycieczki piesze, w których biorą udział uczniowie szkół podstawowych i ponadpodstawowych (liceum, technikum, szkoła branżowa), muszą znajdować się **pod opieką przewodnika tatrzańskiego.**
- **Na szlakach obowiązuje zakaz poruszania się na hulajnogach, hulajnogach elektrycznych, monocyklach itp.** W sezonie na tatrzańskich szlakach panuje bardzo duży ruch turystyczny, szczególnie na drodze do Morskiego Oka. Jadąc w dół na takiej hulajnodze, można rozwinąć bardzo duże prędkości, co w połączeniu z bezgłośną jazdą stwarza zagrożenie dla pieszych i samych użytkowników hulajnóg czy innych urządzeń transportu osobistego. W takich warunkach może łatwo dojść do wypadku.

Zasady udostępniania terenu Parku dla turystyki przedstawione są szczegółowo w [ustawie o ochronie przyrody](#) oraz w [Zarządzeniu nr 11/2023 Dyrektora TPN w sprawie ruchu pieszego, rowerowego oraz uprawiania narciarstwa na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego.](#)

Czy można w Parku zwiedzać jaskinie?

Dla ruchu turystycznego udostępniono 6 jaskiń, przez które prowadzą znakowane szlaki turystyczne. Są to:

- Dziura w Dolinie ku Dziurze
- Mroźna w Dolinie Kościeliskiej (**Jaskinia jest otwarta w okresie od 26 kwietnia do 30 października, codziennie od 9 do 17, ostatnie wejście o 16:00. Za wstęp do jaskini jest pobierana dodatkowa opłata 9 zł za osobę, dzieci do lat 7 bezpłatnie).** Jaskinia podobnie jak pozostałe jaskinie nie jest oświetlona. Zalecamy, by mieć swoją latarkę/czołówkę oraz kask. Na miejscu jest możliwość bezpłatnego skorzystania z ograniczonej ilości czołówek. **Należy również pamiętać o ciepłych okryciach - wewnątrz panuje stała temperatura poniżej 10 °C.**
- Smocza Jama w Wąwozie Kraków (w Dolinie Kościeliskiej)
- Mylna w Dolinie Kościeliskiej
- Raptawicka w Dolinie Kościeliskiej
- Obłazkowa w Dolinie Kościeliskiej

Aby zwiedzać jaskinie, trzeba mieć latarkę/czołówkę.

W Tatrach Słowackich dla ruchu turystycznego udostępniona jest Jaskinia Bielska. Jaskinia jest sztucznie oświetlona i zwiedza się ją, grupowo w towarzystwie przewodnika.

Czy w Parku jest dostępny regularny transport?

W niektórych dolinach można skorzystać z przejażdżki zaprzęgiem konnym latem bądź saniami zimą:

- w Dolinie Chochołowskiej (od Siwej Polany do schroniska)
- w Dolinie Kościeliskiej (od parkingu Kiry do Polany Pisanej)
- w Dolinie Bystrej (od Kuźnic do schroniska na Kalatówkach)
- w Dolinie Rybiego Potoku (od Palenicy Białczańskiej do Włosienicy)

Opłaty ustalane są indywidualnie z właścicielami zaprzęgów.

Gdzie można zaparkować samochód?

Parkingi dla samochodów osobowych i autobusów administrowane przez TPN działają w następujących miejscach (przy każdym z nich wydzielono określoną liczbę bezpłatnych miejsc dla osób niepełnosprawnych):

- Dolina Kościeliska (Kiry) – płatny, pojemność około 50 samochodów, 1 miejsce dla niepełnosprawnych
- Dolina Małej Łąki – płatny, pojemność około 40 samochodów, 1 miejsce dla niepełnosprawnych
- Wierch Poroniec- – płatny, pojemność około 40 samochodów, 1 miejsce dla niepełnosprawnych
- Wierch Poroniec- Klimkówka – płatny, pojemność około 40 samochodów, 1 miejsce dla niepełnosprawnych
- Wierch Poroniec - Nad Kiczorą – płatny, pojemność około 40 samochodów, 1 miejsce dla niepełnosprawnych
- Palenica Białczańska – płatny, pojemność około 485 samochodów, 9 miejsc dla niepełnosprawnych
- Łysa Polana (dawne przejście graniczne) parking jest uruchamiany w przypadku zapełnienia parkingu na Palenicy Białczańskiej – płatny, pojemność ok. 440 samochodów, 2 miejsca dla niepełnosprawnych.

Parkingi znajdują się także u wylotu Doliny Suchej Wody (Brzeziny), Doliny Filipki (Zazadnia, szlak na Wiktorówki), Doliny Strążyskiej, Olczyńskiej (Jaszczurówka) i Kościeliskiej. Parkingi te nie są administrowane przez TPN, są własnością prywatnych właścicieli lub starostwa tatrzańskiego (Dolina Suchej Wody, Zazadnia).

Do wszystkich punktów wejścia, gdzie istnieje możliwość dojazdu, można się dostać publicznymi środkami transportu. Nie ma wówczas konieczności parkowania samochodu, a wycieczkę można zakończyć w dowolnym punkcie.

Gdzie znajdę jakieś punkty gastronomiczne?

Na terenie TPN działają dwa zarządzane przez Park punkty gastronomiczne. Są to Herbaciarnia w Dolinie Strążyskiej oraz tzw. Barobus na Palenicy Białczańskiej. Można również skorzystać z sieci [schronisk PTTK](#).

Przez Tatry na Słowację. Granica państwa

Na terenie Tatrzańskiego Parku Narodowego granicę ze Słowacją można przekraczać w miejscach, gdzie spotykają się szlaki turystyczne obydwu Parków.

Jeżeli poruszamy się samochodem, to granicę w najbliższym otoczeniu Tatrzańskiego Parku Narodowego można przekraczać na przejściach granicznych:

- Chocholów - Suchá Hora
- Łysa Polana - Javorina
- Jurgów - Podspady

Turystyka piesza w Tatrach Słowackich

Informacje o zasadach udostępniania dla turystyki pieszej Tatr Słowackich można znaleźć na stronie internetowej [TANAP-u: tanap.soprs.sk/navstevnici/](http://tanap.soprs.sk/navstevnici/).